

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24C/283/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115216506
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Čisovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7115216506.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr. Zuzanou Čisovskou vo veci žalobcu: L. A., A.. XX.XX.XXXX, W. Q. O. I., G. XX, zastúpeného: JUDr.Ján Juhász, bytom v Košiciach, Tokajícka 18, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 15.600 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia, ktorá pozostáva zo sumy 7.800 EUR titulom náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe - uznesením Okresného súdu Trebišov č.k. 0Tp 542/2010 zo dňa 24.9.2010 a zo sumy 7.800 EUR titulom náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe - uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 8ToS 91/2011-321 zo dňa 5.12.2011, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Konanie v časti o zaplatenie sumy 204 EUR s príslušenstvom **z a s t a v u j e .**

III. Priznáva žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 85 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 25.6.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 15.740 EUR titulom nemajetkovej ujmy (7.690 EUR + 8.050 EUR) a na zaplatenie sumy 1.120 EUR titulom náhrady za stratu na zárobku, ako aj na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne od 31.12.2010 až do zaplatenia, titulom náhrady škody spôsobenej rozhodnutiami súdov o väzbe, s poukazom na skutočnosť, že bol oslobodený spod obžaloby. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že ho Okresný súd v Trebišove uznesením č.k. 0Tp/542/2010 zo dňa 24.9.2010 vzal do väzby, ktorá začala plynúť dňa 20.9.2010 a trvala do 4.11.2010, kedy bol prepustený na slobodu. Do väzby bol vzatý za skutok, od ktorého bol neskôr rozsudkom súdu oslobodený spod obžaloby. V rovnakej trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Trebišove pod sp.zn. 3 T/9/2011 súd uznesením zo dňa 15.11.2011 opätovne vzal žalobcu v tej istej veci do väzby, ktorá začala plynúť dňa 14.11.2011. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 8Tos/91/2011-321 zo dňa 5.12.2011 bolo citované uznesenie Okresného súdu v Trebišove zrušené, avšak krajský súd súčasne týmto uznesením sám vzal žalobcu do opätovnej väzby, ktorá trvala do 18.10.2012, kedy bolo vydané uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Tos/87/2012. Žalobca tvrdil, že výkonom väzby došlo k neprimeranému zásahu do jeho občianskej a ľudskej dôstojnosti, čo veľmi negatívne ovplyvnilo jeho psychické zdravie.

2. Žalovaný svoju obranu založil na tvrdení, že žalobca si sám zavinil nielen vznesenie obvinenia, ale aj vzatie do väzby, keďže v úvodných fázach trestného konania, t.j. pred vznesením obvinenia, ako aj bezprostredne po vznesení obvinenia, spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, nepoprel. Priznanie

žalobcu k spáchaniu skutku potvrdzovala i jeho matka v podaní, ktorým za žalobcu ako svojho syna ponúkala záruku. Mal za to, že práve vyjadrenie žalobcu pri výsluchoch predchádzajúcich uzneseniu o vzatí do väzby, v zmysle ktorých spáchanie skutku nepoprel a vyjadroval sa, že ho ľutuje, a teda fakt, že žalobca sa k skutku priznal, boli rozhodujúce pre záver súdu o tom, že sú dané dôvody väzby. Vzhľadom k tomu, že žalobca bol rozsudkom súdu oslobodený spod obžaloby, jeho priznanie sa k skutku je potom potrebné vyhodnotiť ako nepravdivé. Žalovaný mal za to, že žalobcovi právo na náhradu škody podľa § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. nevzniklo, keďže väzbu si sám zaviniel. Čo sa týka druhej väzby na základe uznesenia Okresného súdu Trebišov č.k. 3T/9/2011-294 zo dňa 15.11.2011, žalovaný rovnako tvrdil, že žalobca si sám zaviniel vzatie do väzby. Ako totiž vyplýva z obsahu trestného spisu, súd stanovil niekoľko termínov verejného zasadnutia, na ktorom malo dôjsť k predbežnému prejednaniu obžaloby a to na 17.2.2011, 17.3.2011, 23.6.2011, 20.9.2011 a 13.10.2011, pričom okrem verejného zasadnutia dňa 17.2.2011 sa žalobca na ostatných zasadnutiach nezúčastnil, pričom svoju neprítomnosť ospravedlňoval práceneschopnosťou. Mal za to, že žalobca sa v tomto období verejných zasadnutí zúčastniť mohol. V tomto smere poukázal na podanie žalobcu zo dňa 28.9.2011, kde sám žalobca popisoval, že v dňoch 26.8. a 27.8.2011 sa zdržiaval mimo bytu, v ktorom býval - v obci P. O. a práve v uvedenom období došlo ku skutku, pre ktorý bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie uznesením ČVS:ORP-1014/SB-TV-2011 zo dňa 30.8.2011. Vo vzťahu k nároku na nemajetkovú ujmu žalovaný poukázal na to, že žalobca sám uviedol, že má psychické depresie od narodenia a teda, ak by aj bolo preukázané akékoľvek poškodenie jeho psychického zdravia nasledujúce po začatí trestného stíhania a po väzbe, nie je možné bez ďalšieho za jeho príčinu označiť práve trestné stíhanie a vykonanú väzbu.

3. Pred začatím konania vo veci samej žalobca vzal späť žalobu v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 140 EUR.

4. Vo veci samej súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č.k.24 C 283/2015-339 zo dňa 22.9.2016, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom straty na zárobku sumu 204 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia a v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 916 EUR s príslušenstvom (z titulu straty na zárobku) žalobu zamietol. Zároveň zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 15.600 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; v časti o zaplatenie sumy 140 EUR s príslušenstvom konanie zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 88 %.

5. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 3Co/166/2017-384 zo dňa 23.4.2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom straty na zárobku sumu 204 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia, ďalej vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 15.600 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia, ako aj vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu veci, nakoľko nevykonal dokazovanie v zmysle návrhov strán sporu, pretože nebol oboznámený celý trestný spis Okresného súdu Trebišov sp.zn. 5T 195/2011 jeho prečítaním a teda, strany sporu nemali možnosť sa k obsahu neoboznámených listín vyjadriť. Oboznámenie celého obsahu navrhnutého trestného spisu zo strany žalovaného bolo pre správne rozhodnutie v spore rozhodujúce. Odvolací súd zároveň dospel k záveru, že rozhodnutie prvej inštancie v napadnutých výrokoch je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, v dôsledku čoho došlo minimálne k predčasnemu rozhodnutiu v spore. Súd prvej inštancie sa totiž v odôvodnení napadnutého rozsudku konkrétne nevysporiadal s nárokmi uplatnenými žalobcom v podanej žalobe, so zreteľom na konkrétne námietky odvolateľa v konaní pred súdom prvej inštancie. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si uplatňuje celkovú náhradu škody vo výške 16.830 EUR pozostávajúcu z náhrady škody straty na zárobku vo výške 1.120 EUR s príslušenstvom, náhrady škody za nemajetkovú ujmu vo výške 7.690 EUR ako aj z vykonanej opätovnej väzby v tej istej trestnej veci a trestného stíhania vo výške 8.050 EUR. Vo vzťahu k priznanému nároku titulom nemajetkovej ujmy vo výške 15.600 EUR z odôvodnenia jednoznačne nevyplýva, či tento nárok bol priznaný za negatívne dôsledky obidvoch rozhodnutí o väzbe a ak áno, za ktorú väzbu, v akej sume, s nedôsledným sa vysporiadaním naplnenia ďalších zákonných predpokladov v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka so zreteľom aj na ďalšie odvolacie námietky žalovaného v podanom odvolaní. Súd prvej inštancie nevyhodnotil všetky vykonané dôkazy, keďže existenciu

negatívnej podmienky upravenej v § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorej právo na náhradu škody nevznikne, je potrebné v rozhodnutí jasne a určite odôvodniť a to aj s poukazom na odvoláciu námietku odvolateľa, týkajúcu sa dôvodnosti druhej väzby na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. e) Tr. poriadku, keďže po prepustení z prvej väzby žalobca bol obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin. Preto je potrebné, čo sa týka dôvodov väzby, konkrétne odôvodniť naplnenie zákonných predpokladov pre naplnenie uplatnených nárokov žalobcu na náhradu škody a čo sa týka vzniku nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom v zmysle naplnenia konkrétnych zásahov nezákonnej väzby do sféry žalobcu, nielen čo sa týka jeho psychickej traumy, ale aj v posúdení ďalších predpokladov v zmysle ust. § 11 a nasl. Obč. zákonníka. Úlohou súdu prvej inštancie bolo po vykonaní dokazovania posúdiť opätovne nárok žalobcu s vysporiadaním sa so všetkými právnymi a skutkovými tvrdeniami sporových strán a opätovne v spore rozhodnúť so zreteľom na konkrétne uplatnené nároky a ustálenú rozhodovaciu prax súdov.

7. Žalobca po vrátení veci odvolacím súdom vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 204 EUR s prísl. uplatnenej titulom vecnej škody (straty na zárobku resp. ušlého zisku) späť. Žalovaný so späťvzatím žaloby v tejto časti súhlasil.

8. Podľa ust. § 144 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť. Podľa ust. § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Podľa ust. § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

9. Na základe dispozičného úkonu žalobcu (späťvzatie žaloby sčasti) a súhlasu žalovaného súd v zmysle vyššie cit. ustanovenia CSP konanie v späťvzatej časti o zaplatenie sumy 204 EUR s prísl. zastavil.

10. Žalobca prízvukoval, že náhrady škody v tomto konaní sa domáha výlučne titulom škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a to na základe oboch rozhodnutí o vzatí do väzby. Zdôraznil, že negatívne následky oboch väzieb ňňho spočívajú výlučne v následkoch na jeho psychickom zdraví.

11. Žalobca zároveň, čo sa týka špecifikácie výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy vo vzťahu k prvej a druhej väzbe upresnil, že z celkovo uplatnenej náhrady vo výške 15.600 EUR si za prvú väzbu uplatňuje polovicu, t.j. 7.800 EUR a za druhú väzbu polovicu, t.j. 7.800 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 23.4.2015 až do zaplatenia.

12. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, výsluchom jeho matky ako svedkyne a oboznámením obsahu trestných spisov vrátane vyšetrovacích, ako aj ďalších listinných dokladov.

13. V súlade s usmernením odvolacieho súdu súd doplnil dokazovanie zapožičaním spisov Okresného súdu Trebišov sp.zn. 3T 9/2011, 5T 195/2011 a 0Tp 542/2010 a umožnil sporovým stranám do týchto spisov nahliadnúť. Vzhľadom na rozsiahlosť spisového materiálu žalovanému ako odvolateľovi uložil, aby konkrétne označil listiny, ktoré majú byť ako dôkaz vykonané v tomto konaní. Na to žalovaný navrhol, aby súd oboznámil z trestného spisu sp.zn. 5T 195/2011 podanie žalobcu zo dňa 28.9.2011 z č.l. 17 a nasl. za účelom preukázania neexistencie vplyvu väzby a trestného stíhania na psychické zdravie žalobcu, ako aj rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 5T 195/2011-388 zo dňa 10.6.2014 za účelom preukázania zavinenia druhej väzby žalobcom a nemožnosti ustálenia príčinnej súvislosti medzi tvrdenou nemajetkovou ujmovou a trestným stíhaním/väzbou žalobcu.

14. Vyššie citované návrhy žalovaného na dokazovanie súd vykonal na pojednávaní konanom dňa 6.9.2018 prečítaním obsahu týchto listín.

15. Žalovaný argumentoval vo vzťahu k oboznámenému rozsudku, že voči žalobcovi bolo začaté trestné stíhanie pre tri skutky, pričom zo spáchania jedného z nich bol uznaný vinným. Samotné odsúdenie v tejto inej trestnej veci preto preukazuje nemožnosť ustálenia príčinnej súvislosti medzi tvrdenou nemajetkovou ujmovou a väzbou žalobcu. Nemajetková ujma, t.j. následky v živote žalobcu totiž mohli vzniknúť v dôsledku trestného stíhania za skutok, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Čo sa týka podania

žalobcu zo dňa 28.9.2011, žalovaný tvrdil, že z jeho obsahu je zrejmé, že väzba a trestné stíhanie nemohli mať vplyv na psychické zdravie žalobcu. Sám žalobca totiž popisuje, že sa v dňoch 26.8. a 27.8.2011 zdržiaval mimo bytu, v ktorom býval, nachádzal sa v obci Slanské Nové Mesto, odkiaľ chcel vycestovať do Talianska, resp. sa nachádzal v Malom a Veľkom Kamenci na stanovačke a na zábave. Práve v tomto období došlo ku skutku, pre ktorý bolo voči nemu vznesené obvinenie uznesením ČVS:ORP-1014/SB-2011-TV zo dňa 30.8.2011.

16. V konaní nebolo sporné, že uznesením OO PZ Kráľovský Chlmec ČVS:ORP-1206/KC-TV-2010 zo dňa 20.9.2010 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi a T. W. za prečin krádeže formou spolupáchateľstva, ktorého sa mali dopustiť dňa 19.9.2010 odcudzením osobného motorového vozidla a ďalších vecí, ktoré sa v ňom nachádzali.

17. Okresná prokuratúra v Trebišove podala dňa 18.1.2011 obžalobu na žalobcu a T.Á. W. na tom skutkovom základe, že dňa 19.9.2010 po predchádzajúcej spoločnej dohode odcudzili motorové vozidlo, T. W. fyzicky napadol U. C. tak, že ho viackrát uderil rukou do oblasti hlavy spoločne so žalobcom, následkom čoho tento padol na zem, kde ho ešte obaja bili po rôznych častiach tela. Následne nasadli do osobného motorového vozidla, v ktorom sa nachádzali aj osobné veci poškodeného, čím takto spôsobili poškodenému zranenia a teda spoločným konaním proti inému použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spôsobili ním väčšiu škodu, čím spáchali spolupáchateľstvo zločinu lúpeže.

18. Okresný súd Trebišov uznesením č.k.OTp 542/2010 zo dňa 24.9.2010 vzal žalobcu do väzby. Väzba sa začala dňa 20.9.2010. Dôvodom pre vzatie do väzby bolo ust. § 71 ods.1 písm.c) Trestného poriadku, pretože z dokazovania vyplynulo, že je dôvodná obava, že pri ponechaní na slobode bude žalobca pokračovať v trestnej činnosti. Naplnenie uvedeného dôvodu súd videl v tom, že žalobca bol trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov sp.zn. 3 T 156/2009 zo dňa 22.9.2009 odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia na trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu do 8.10.2010 a trestnú činnosť, zo spáchania ktorej je teraz obvinený, spáchal počas skúšobnej doby.

19. Okresný súd Trebišov uznesením č.k.OTp 542/2010 zo dňa 4.11.2010 prepustil žalobcu z väzby na slobodu, po prijatí záruky za jeho ďalšie správanie ponúknutej jeho rodičmi. Súd pri rozhodovaní prihliadol na osoby rodičov žalobcu, ako aj okolnosti prípadu, keď žalobca konal v stave opilosti a pod vplyvom spoluobvineného W..

20. Okresný súd Trebišov uznesením č.k. 3T/9/2011-294 zo dňa 15.11.2011 v tej istej trestnej veci žalobcu vzal do väzby, z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a/ a c/ Trestného poriadku. Väzba sa začala 14.11.2011. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že príkaz na zatknutie bol vydaný z dôvodu, že žalobca sa vyhýba trestnému stíhaniu tým, že sa skrýva a bezdôvodne nedostavuje na predvolanie súdu. Súd vo veci nariadil predbežné prejednanie obžaloby na deň 17.2.2011, 17.3.2011, 23.6.2011, 20.9.2011 a 13.10.2011, ale okrem dňa 17.2.2011 sa žalobca viackrát na súd neustanovil a predkladal doklady o práceneschopnosti alebo o pobyte v nemocnici. Jeho neúčast' na poslednom zasadnutí ospravedlnil obhajca žalobcu tým, že žalobca má nastúpiť na ústavné liečenie. Obhajca predložil potvrdenie o práceneschopnosti s diagnózou Z03. Predseda senátu zistil prostredníctvom internetových stránok, že táto diagnóza obsahuje lekárske pozorovanie a zhodnotenie pre podozrenie z choroby a odchýlky. Na základe tohto zistenia súd vyvodil záver, že táto choroba neospravedlňuje neprítomnosť obvineného na nariadenom verejnom zasadnutí a umožňuje mu dostaviť sa na súd bez toho, aby spôsobil sebe alebo inému ujmu na zdraví. Aj napriek tomu sa na nariadený termín verejného zasadnutia dňa 13.10.2011 obvinený neustanovil. Súd ďalej konštatoval, že z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trebišov ČVS:ORP 542/OKV-TV2011 zo dňa 5.10.2011 zistil, že žalobca je spolu s T. W. dôvodne podozrivý, že dňa 7.9.2010 napadli Y. D. a dňa 28.8.2011 odcudzili motorové vozidlo. Za tieto skutky sú stíhaní za prečin výtržníctva a neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla. Po zhodnotení týchto skutočností súd dospel k záveru, že žalobca je duševne zdravý, na svoje úlety v konaní využíva sťažovanie sa na psychické poruchy a tým obhajuje svoju neprítomnosť na verejnom zasadnutí. Vzhľadom na tieto skutočnosti existujú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ a c/ Trestného poriadku, pretože v čase súdneho konania obvinený menil bydlisko, vyhýbal sa trestnému stíhaniu tým, že zo subjektívnych príčin sa nechal hospitalizovať práve v čase, kedy mal súdne konania, pritom mu vôbec nevadilo, že v tom istom čase sa dopúšťa skutkov, z ktorých spáchania je dôvodne podozrivý a u ktorých v súčasnosti prebieha vyšetrovanie.

21. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.8 Tos 91/2011-321 zo dňa 5.12.2011 bolo vyššie citované uznesenie Okresného súdu Trebišov č.k. 3T/9/2011-294 zo dňa 15.11.2011 zrušené. Zároveň Krajský súd v Košiciach vzal žalobcu opätovne do väzby podľa ust. § 71 ods.2 písm.e) Trestného poriadku. Väzba začala plynúť dňa 14.11.2011. Z odôvodnenia citovaného uznesenia Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo zrušené z dôvodu, že dôvody podľa ust. § 71 ods.1 písm.a) a c) Trestného poriadku nie sú aplikovateľné v prípade, ak ide o opätovné vzatie do väzby v tej istej veci. Krajský súd vzal žalobcu do väzby s poukazom na ust. § 71 ods.2 písm.e) Trestného poriadku, podľa ktorého, ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak je obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal byť spáchaný po prepustení z väzby. Vo vzťahu k použitému dôvodu väzby odvolací súd poukázal na skutočnosť, že voči žalobcovi sa začalo trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla v spolupáchateľstve, ktorého sa mal dopustiť dňa 28.8.2011, teda v čase po jeho prepustení z väzby v predmetnej veci.

22. Krajský súd zvažoval dôsledne aj to, či je daný opätovný dôvod väzby podľa ust. § 71 ods.2 písm.a) Trestného poriadku, podľa ktorého ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak je na úteku alebo sa skrýva, aby sa vyhol trestnému stíhaniu, nezdržiava sa na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu, nepreberá zásielky alebo nerešpektuje príkazy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, alebo inak vedome marí vykonávanie nariadených úkonov. Odvolací súd konštatoval, že tento dôvod, vzhľadom na opakované hospitalizácie a práceneschopnosť žalobcu, nie je jednoznačne daný.

23. Okresný súd Trebišov prvýkrát v predmetnej trestnej veci rozhodol rozsudkom č.k. 3T 9/2011 zo dňa 23.2.2012, ktorým žalobcu uznal vinným zo spáchania skutku, z ktorého bol obžalovaný a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne. Rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.4 To 31/2012-525 zo dňa 2.5.2012 a vec bola vrátená okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

24. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.4 Tos 87/2012-632 zo dňa 18.10.2012 súd zrušil uznesenie Okresného súdu Trebišov č.k.3 T 9/2011 zo dňa 25.9.2012, ktorým súd zamietol žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby a sám ihneď prepustil žalobcu z väzby. Z odôvodnenia citovaného uznesenia vyplýva, že odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, ktorým zrušil odsudzujúci rozsudok okresného súdu, konštatoval pochybnosti vo vzťahu k správnosti zistenia skutkového stavu, taktiež medzičasom vypracovaný znalecký posudok vo vzťahu k posúdeniu otázky hodnovernosti výpovede poškodeného vyznieva v prospech žalobcu a preto ďalšie zotrvanie žalobcu vo väzbe nie je dôvodné.

25. Druhýkrát Okresný súd Trebišov vo veci rozhodol rozsudkom č.k.3 T 9/2011 zo dňa 29.11.2012, ktorým žalobcu uznal vinným zo spáchania skutku, z ktorého bol obžalovaný a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne.

26. Aj tento rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.4 To 7/2013-701 zo dňa 30.10.2013, ktorým krajský súd zároveň žalobcu oslobodil spod skutku obžaloby právne kvalifikovaného ako zločin lúpeže v spolupáchateľstve, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že okresný súd nevyhodnotil dôkazy objektívne, logicky, ale práve opačne, vyhodnotil ich subjektívne, výlučne v neprospech obžalovaného žalobcu. Už v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí pritom odvolací súd uviedol, že rozhodnutie o vine žalobcu zo zločinu lúpeže je predčasné a nemá oporu vo vykonaných dôkazoch, vo veci existujú dôvodné pochybnosti hlavne o vierohodnosti výpovede samotného poškodeného U. C.. Žalobca počas celého konania, na hlavnom pojednávaní i v prípravnom konaní popieral spáchanie skutku. Odvolací súd uzavrel, že žalobcu zo spáchaní zločinu lúpeže usvedčuje jedine spoluobžalovaný T. W.. Proti jeho výpovedi stojí výpoveď žalobcu, ktorý v každom štádiu trestného konania poprel svoju účasť na spáchanom zločine a na svoju obhajobu tvrdil, že s poškodeným bol kamarát, nemal žiadny motív sa k nemu správať násilným spôsobom a už vôbec nie odcudziť mu auto. Poškodený U. C. viackrát zmenil svoju výpoveď, zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že poškodený si nepamätá prežitú udalosť a konfabuluje, preto zo psychologického hľadiska nemožno jeho výpoveď považovať za dôveryhodnú. Na základe rôznych variácií výpovedí poškodeného odvolací súd dospel k záveru, že

jeho výpoveď ani z právneho hľadiska nemožno brať za dôveryhodnú a na základe tejto výpovede uznať žalobcu za vinného.

27. Po právnej stránke súd vec posúdil podľa nižšie citovaných ustanovení zákona:

28. Podľa ust. § 1 písm.a) zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

29. Podľa ust. § 3 ods.1 citovaného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

30. Podľa ust. § 3 ods.2 citovaného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

31. Podľa ust. § 4 ods.1 písm.a) bod 1 citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

32. Podľa ust. § 8 ods.5 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak

- a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,
- b) bol oslobodený spod obžaloby alebo
- c) vec bola postúpená inému orgánu.

33. Podľa ust. § 8 ods.6 citovaného zákona, právo na náhradu škody nevznikne

- a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

34. V predmetnej veci sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej rozhodnutiami o väzbe.

35. V konaní nebolo sporné, že žalobca v súlade s ust. § 10 citovaného zákona podal u žalovaného žiadosť o uspokojenie svojho nároku titulom náhrady škody a že jeho nárok nebol ani sčasti uspokojený.

36. V konaní taktiež nebolo sporné, že podľa ust. § 4 ods.1 písm.a) citovaného zákona je oprávneným konať v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

37. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe zákon upravuje v ust. § 8 ods.5. Oprávneným subjektom je osoba, na ktorej bola väzba vykonaná, t.j. ktorá bola vzatá do väzby na základe rozhodnutia súdu. Pre vznik zodpovednosti zákon nevyžaduje, aby rozhodnutie o vzatí do väzby bolo pre nezákonnosť zrušené. Podstatné je, či bola väzba skutočne vykonaná a či danej osobe v príčinnej súvislosti s tým vznikla škoda. Rozhodujúcim merítkom opodstatnenosti väzby je neskorší výsledok trestného konania. Základnou podmienkou pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe je teda taký výsledok trestného konania, pri ktorom nedochádza k odsúdeniu dotknutého, resp. k právoplatnému vysloveniu jeho viny za skutok v súvislosti s ktorým bol vzatý do väzby. Týmto podmienkam zodpovedá zastavenie trestného stíhania, oslobodenie spod obžaloby a postúpenie veci inému orgánu. Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má teda aj ten, kto bol oslobodený spod obžaloby.

38. Pre záver o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe je potrebné naplnenie týchto základných predpokladov: 1. rozhodnutie o väzbe, výkon väzby, oslobodenie spod obžaloby a nezavinenie väzby žalobcom, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a vznikom škody.

39. V danej veci nebolo sporné, že prvý z predpokladov pre záver o zodpovednosti štátu bol splnený. Žalobca bol v rovnakej trestnej veci vo väzbe na základe dvoch rozhodnutí súdu a zároveň bol právoplatným rozsudkom súdu spod obžaloby oslobodený. Preto sa súd zaoberal ďalšou podmienkou, ktorá pre naplnenie tohto predpokladu musí byť splnená a ktorou je nezavinenie väzby.

40. Otázka zavinenia väzby (body 31 - 45 odôvodnenia)

41. V konaní bola spornou otázkou, ktorú namietal žalovaný, založená na tvrdení, že žalobca si väzbu zaviniť sám. Uvedená skutočnosť totiž vylučuje vznik práva na náhradu škody podľa ust. § 8 ods.6 písm.a) citovaného zákona.

42. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby, zákon bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom. Tieto pri rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu.

43. V prvom rade súd zdôrazňuje, že zákonná koncepcia zodpovednosti štátu je založená na princípe, že hoci rozhodnutie o väzbe je zákonné, t.j. nebolo zrušené pre nezákonnosť, nárok na náhradu škody vzniká, ak bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby. K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu teda nestačí, že existoval zákonný dôvod na väzbu alebo jej trvanie podľa ustanovení Trestného poriadku. Súd zdôrazňuje, že prijatie opačného výkladu by logicky viedlo k absurdnému záveru, že ak bol daný zákonný dôvod pre väzbu, tak si ju obvinený sám zaviniť. Takýto záver by bol v logickom rozpore s úmyslom zákonodarcu, ktorý v zákone zakotvil nárok na náhradu škody, ktorá vznikla rozhodnutím o väzbe, ak bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby. Súd je toho názoru, že by preto bolo nesprávne pri rozhodovaní o tejto otázke vychádzať zo zákonných dôvodov, o ktoré sa väzba opiera a ktoré sú uvedené v rozhodnutí o vzatí do väzby.

44. Podľa súdnej judikatúry je preto potrebné zisťovať, či osoba vzatá do väzby skutočne svojim konaním dala príčinu k uvaleniu väzby alebo jej predĺženiu. Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu by malo byť preukázané určité konanie obvineného, napr. pokus o útek, pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a pod., ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú a že vzhľadom na osobu páchatela je tu nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu a že je tu dôvodná obava, že by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy.

45. Podľa ust. § 71 ods.1 Trestného poriadku, v znení účinnom v čase vzatia žalobcu do väzby, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať ťažko objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

46. Väzba je prostriedkom k zaisteniu obvineného, t.j. osoby, proti ktorej bolo zahájené trestné stíhanie so zákonom stanovených dôvodov. Vzatie do väzby je prípustné, len ak správanie obvineného zakladá dostatočný a rozumný podklad pre odôvodnenie obavy z niektorého či viacerých následkov uvedených v písmenách a/, b/, c/ ust. § 71 Trestného poriadku. Súčasne musia doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčovať jednak tomu, že skutok, pre ktorý bolo zahájené trestné stíhanie, bol vôbec spáchaný a že má všetky znaky trestného činu, jednak že sú tu zrejme dôvody k podozreniu, že tento trestný čin spáchal obvinený.

47. Zavinenie prvej väzby

48. V predmetnej veci bol prvý krát žalobca vzatý do väzby z dôvodu podľa ust. § 71 ods.1 písm.c) Trestného poriadku, t.j. pre dôvodnú obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Naplnenie uvedeného dôvodu súd videl v tom, že žalobca bol trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov sp.zn. 3 T 156/2009 zo dňa 22.9.2009 odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia na trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu do 8.10.2010 a trestnú činnosť, zo spáchania ktorej je teraz obvinený, spáchal počas skúšobnej doby.

49. Vo vzťahu k prvej väzbe súd primárne konštatuje, že sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, že žalobca si sám zavinil vzatie do prvej väzby. Žalovaný v tejto súvislosti poukazoval na výpoveď žalobcu v prípravnom konaní pri vznesení obvinenia, keď spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, nepoprel a uviedol, že ho ľutuje. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby totiž nemožno stotožňovať so zavinením zahájenia trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom zahájenia trestného stíhania, sú odlišné od skutočností, ktoré sú dôvodom pre vzatie obvineného do väzby. Z tohto hľadiska teda nie je významné to, či správanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho chovanie vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby.

50. Ako už súd uviedol vyššie, nemožno jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že išlo o osobu niekoľkokrát súdne trestanú a že vzhľadom na osobu páchatel'a je tu dôvodná obava, že by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Zo žiadneho dôkazu nevyplývalo také správanie žalobcu, ktoré by dávalo dôvod k obavám, že by žalobca chcel pokračovať v trestnej činnosti, že by chcel dokonáť trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo že by pripravoval alebo hrozil spáchaním ďalšieho trestného činu. Súd preto konštatoval, že väzbu v tejto veci si žalobca nezavinil. V tomto smere súd poukazuje na dôležitý fakt, ktorým je, že žalobca bol z tejto väzby prepustený dňa 4.11.2010, t.j. „už“ po 45 dňoch, po prijatí záruky za jeho ďalšie správanie ponúknutej jeho rodičmi, pričom sám súd pri rozhodovaní o prepustení prihliadol na okolnosti prípadu, t.j. že žalobca konal v stave opitosti a pod vplyvom spoluobvineného a nevyslovil žiadnu obavu z toho, že by žalobca mal pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

51. Zavinenie druhej väzby

52. Čo sa týka druhej väzby, žalobca bol do nej vzatý uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.8 Tos 91/2011-321 zo dňa 5.12.2011 a to podľa ust. § 71 ods.2 písm.e) Trestného poriadku.

Súd zdôrazňuje, že tvrdenie žalovaného o tom, že žalobca si zavinil väzbu, sa opiera o uznesenie Okresného súdu Trebišov č.k. 3T/9/2011-294 zo dňa 15.11.2011 a o dôvod vzatia do väzby podľa ust. § 71 ods.1 písm.a) Trestného poriadku). Tieto však neboli skutočnými dôvodmi vzatia žalobcu do väzby, pretože toto uznesenie bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k.8 Tos 91/2011-321 zo dňa 5.12.2011. Argumentácia žalovaného, že žalobca si zavinil väzbu, pretože sa bezdôvodne neustanovoval na verejné zasadnutia súdu, je preto irelevantná. Ako to napokon vyplýva z odôvodnenia citovaného uznesenia Krajského súdu v Košiciach, súd pri rozhodovaní o opätovnom vzatí do väzby dôsledne zvažoval aj to, či je daný opätovný dôvod väzby podľa ust. § 71 ods.2 písm.a) Trestného poriadku, podľa ktorého ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak je na úteku alebo sa skrýva, aby sa vyhol trestnému stíhaniu, nezdržiava sa na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu, nepreberá zásielky alebo nerešpektuje príkazy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, alebo inak vedome marí vykonávanie nariadených úkonov. Odvolací súd konštatoval, že tento dôvod, vzhľadom na opakované hospitalizácie a práceneschopnosť žalobcu, jednoznačne daný nie je.

53. Žalobca bol do opätovnej väzby vzatý podľa ust. § 71 ods.2 písm.e) Trestného poriadku. V zmysle citovaného ustanovenia, ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby,

ak je obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal byť spáchaný po prepustení z väzby. Vo vzťahu k použitému dôvodu väzby súd poukázal na skutočnosť, že voči žalobcovi sa uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trebišove ČVS:ORP-542/OVK-TV-2011 zo dňa 5.10.2011 začalo trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla v spolupáchateľstve, ktorého sa mal dopustiť dňa 28.8.2011, teda v čase po jeho prepustení z väzby v predmetnej veci.

54. Vyššie uvedený trestný čin bol predmetom trestného konania vedeného na Okresnom súde Trebišov pod sp.zn.5 T 195/2011. Súd z trestného spisu zistil, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov č.k. 5T 195/2011-388 zo dňa 10.6.2014, bol žalobca oslobodený spod obžaloby za skutok, ktorý mal spáchať dňa 28.8.2011 spoločne s T. W., ktorý skutok bol právne kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla, z dôvodu, že nebolo preukázané, že by žalobca tento skutok spáchal. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.6.2014. bol žalobca uznaný vinným, že dňa 7.9.2010 sa dopustil prečinu výtržníctva, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorý bol podmienene odložený a bola aj určená skúšobná doba v trvaní 1 roka a zároveň,

55. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že síce zákonný dôvod pre väzbu v danom čase existoval, pretože žalobca bol obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal spáchať po prepustení z prvej väzby, avšak vzhľadom na skutočnosť, že žalobca bol následne spod obžaloby za tento trestný čin oslobodený, je potom nesporné, že vzatie do väzby si ani v tomto prípade sám svojim konaním nezavinil.

56. Po ustálení záveru o danosti základného predpokladu pre záver o zodpovednosti štátu (rozhodnutie o väzbe, výkon väzby, oslobodenie spod obžaloby a nezavinenie väzby) sa súd zaoberal ďalšími predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, ktorými sú existencia škody a príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a vznikom škody.

Nemajetková ujma

57. Podľa ust. § 17 ods.1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

58. Podľa ust. § 17 ods.2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

59. Podľa ust. § 17 ods.3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

60. Podľa ust. § 17 ods.4 citovaného zákona, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

61. V danej veci sa žalobca domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy.

62. Pri posudzovaní existencie škody vo forme nemajetkovej ujmy súd v danej veci vychádzal z nasledovných princípov, dôkazov a úvah:

63. Zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu má spočívať v tom, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, bola primerane odčinená. Ust. § 17 ods. 2 zákona č.514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či mu zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného (nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením, hoci bolo predpokladané), najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia je v zákone označená za spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva.

64. Kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady, sú ustanovené v § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Prihliadať má najmä na dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného, na jeho zdravotný stav, na nepriaznivosť jej vplyvu na povesť poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné.

65. Odvolací súd, čo sa týka vzniku nemajetkovej ujmy, uložil súdu prvej inštancie odôvodniť naplnenie konkrétnych zásahov nezákonnej väzby do sféry žalobcu, nielen čo sa týka jeho psychickej traumy, ale aj v posúdení ďalších predpokladov v zmysle ust. § 11 a nasl. Obč. zákonníka. V predmetnej veci však žalobca netvrdil iné zásahy nezákonnej väzby do svojej osobnostnej sféry, okrem dopadu na jeho psychické zdravie. Na iné následky resp. okolnosti nepoukázal. V tejto súvislosti súd zastáva názor, že nie je úlohou súdu domýšľať si ďalšie zásahy resp. následky, ktoré sám žalobca netvrdí.

66. Z ustálenej súdnej judikatúry nepochybne vyplýva, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä pozbavenie jej osobnej slobody väzbou, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Obč. zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie, ako aj výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerieť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania ako aj výkonu väzby, je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny.

67. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

68. Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, v konaní nebolo sporné, že trestné stíhanie žalobcu trvalo tri roky (od vznesenia obvinenia do oslobodzujúceho trestného rozsudku), pričom v rámci rovnakej trestnej veci došlo k pozbaveniu osobnej slobody žalobcu väzbou dva krát. Uvedená skutočnosť podľa názoru súdu, práve z hľadiska dopadu na psychický stav žalobcu, nie je zanedbateľná. To isté platí, aj čo sa týka dĺžky výkonu väzby; prvá väzba trvala od 20.9.2010 do 4.11.2010, teda 45 dní a druhá trvala od 14.11.2011 do 18.10.2012, teda takmer jeden rok (spolu 385 dní). Žalobca dovtedy vo výkone väzby alebo trestu odňatia slobody nebol.

69. Súd ďalej poukazuje na samotný priebeh trestného konania, kedy okresný súd prvý krát v predmetnej trestnej veci rozhodol počas výkonu druhej väzby rozsudkom zo dňa 23.2.2012, ktorým žalobcu uznal

vinným zo spáchania skutku, z ktorého bol obžalovaný a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne. Rozsudok bol síce zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie, avšak okresný súd ďalším rozsudkom zo dňa 29.11.2012 opätovne žalobcu uznal vinným zo spáchania skutku, z ktorého bol obžalovaný a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne. Oboznámením obsahu trestného spisu mal súd tiež za preukázané, že v priebehu výkonu druhej väzby žalobca 5 krát žiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Jeho žiadosti boli zamietnuté.

70. Súd nepochybuje o tom, že k pocitom neistoty, stresu, úzkosti a frustrácie žalobcu prispel aj takýto priebeh trestného konania, najmä v spojení s hrozbou skutočne vysokej výmery trestu odňatia slobody.

71. Pozbavenie osobnej slobody nepochybne predstavuje vážny vplyv na psychické aj fyzické zdravie každého, aj zdravého človeka. Ešte vážnejší vplyv potom môže mať na človeka, ktorého zdravie je poznačené už pred výkonom väzby.

72. Vykonaným dokazovaním - lekárskymi správami bolo preukázané a ani žalovaný nespochybňoval, že žalobca mal problémy súvisiace s duševným zdravím už pred vzatím do väzby, od detstva bol evidovaný v psychiatrickej, psychologickej a neurologickej ambulancii. Uvedené vyplynulo z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Trebišov zo dňa 20.7.2001, podľa ktorého bol žalobca bol hodnotený ako dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť podľa vykonávacej vyhlášky k zákonu o sociálnom zabezpečení, ďalej zo správy z psychologického vyšetrenia zo dňa 8.12.1995, v ktorej bol konštatovaný záver o neurotickej alterácii osobnosti s afektívnou labilitou v zmysle instability a impulzívnych tendencií pri celkovej zvýšenej dráždivosti nervovej sústavy, ďalej zo správy psychiatra zo dňa 29.3.2000, v ktorej bola konštatovaná porucha osobnosti, emočná nestabilita, podozrenie na paranoidnú schizofréniu, ako aj zo správ psychiatra MUDr. U. X. z roku 2010.

73. Zároveň bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že tieto problémy sa u žalobcu zintenzívnili počas trestného stíhania. Žalobca bol počas trestného stíhania dlhodobo práceneschopný a viac krát hospitalizovaný. Aj počas výkonu väzby musel byť pre akútnu dekompenzáciu stavu premiestnený do nemocnice. V konaní sporné nebolo a lekárskymi správami bolo preukázané, že pred vzatím do väzby žalobca kvôli existujúcim zdravotným problémom hospitalizovaný nebol.

74. Pre vyššie uvedený záver svedčia nasledovné dôkazy:

Po vzatí do prvej väzby

75. Dňa 11.10.2010 vyšetrovateľ policajného zboru predložil súdu návrh na vyšetrenie duševného stavu žalobcu, pričom poukázal na správu psychiatrickej ambulancie v Kráľovskom Chlmcí, podľa ktorej je žalobca tenznej nálady, odbrzdený, má afektívnu labilitu, prejavy OCD kompulzie i obsesie, akoby intrapsychické halucinácie imperatívneho rázu, paranoidity, náznaky inkoherencie, osobnosť premorbidne psychopaticky štrukturovanú, emočne nestabilnú.

76. Zo znaleckého posudku č.179/2010 vyhotoveného znalcami MUDr. Š. X. a MUDr. G. P. O. z odboru Zdravotníctva, farmácie, odvetvia Psychiatrie zo dňa 20.10.2010 síce vyplýva, že žalobca v čase spáchania trestného činu netrpel a ani v čase vyhotovenia posudku netrpí na žiadnu duševnú poruchu ani chorobu, avšak znalci konštatovali, že žalobca má neurolabilnú osobnosť so schizoidnými rysmi, je emočne labilný a instabilný. Konštatované bolo aj druhé štádium chronického alkoholizmu bez chorobného návyku či závislosti, s tým, že konzum alkoholu nemá charakter chorobného návyku či závislosti, preto ochranné protialkoholické či protitoxikomanické liečenie nie je potrebné.

Po prepustení z prvej väzby

77. Zo správy MUDr.U. X. z psychiatrického vyšetrenia vyplynulo, že žalobca sa sťažoval na neklud, depresívne pocity, desivé sny, neschopnosť spať. Objektívne psychiater konštatoval u žalobcu tenznú, depresívnu náladu, hyposomniu, poruchu osobnosti emočne nestabilnú a adaptačnú poruchu - depresívny stav. Žalobcovi boli predpísané lieky Lucetam a Zyloram.

78. Z lekárskej správy Univerzitetnej nemocnice L.Pasteura v Košiciach, I. psychiatrickej kliniky zo dňa 18.6.2011 súd zistil, že žalobca sa dostavil na psychiatrické vyšetrenie pre dekompenzáciu psychického stavu. Užíva lieky Pirabene, Neurol, Oxazepam. Žalobca pri vyšetrení uviedol, že bol vo vyšetrovacej väzbe, tam ho vyšetrl psychiater, potom ho pustili, lebo bol nevinný, žiadal o pomoc, s tým, že má veľké problémy, nevie vôbec spať, má veľa myšlienok, nevie sa uklidniť, nevie sa sústrediť na nič poriadne, má nepríjemné myšlienky, predtým si už ubližoval, potom sa uklidnil, napr. sa porezal, teraz síce nemá samovražedné myšlienky, ale chcel by sa vyliečiť. Nikdy hlasy nepočul, iba svoje myšlienky, predtým mal nutkavé myšlienky, teraz nemá, je toho veľa, veľa problémov, ale teraz tu na oddelení neostane medzi psychopatmi, potrebuje pomoc, nechce sa liečiť v Kráľovskom Chlmci, radšej v Košiciach. Chce to najlepšie, čo je, aby ho vyliečili, aby bol taký ako predtým, veselý, šťastný, lebo teraz má depresie, strach. Z objektívneho hľadiska sa v správe uvádza, že kontakt so žalobcom je sťažený, žalobca je ambivalentný, myslenie zabiehavé, málo výpravné, nevyľúčená paranoidita, nálada depresívne ladená, sýtená výraznou anxiou a tenziou, iritabilita, susp. aj organické zmeny CNS, emočná instabilita, osobnosť emočne nestabilná, simplexne štrukturovaná, insomnia vyplývajúca z psychopatológie, v anamnéze abusus alkoholu a iných psychoaktívnych látok, aktuálne bez suicidných tendencií, schizoobsedantný obraz v popredí. Konštatovaný bol diagnostický záver: schizoobsesívna porucha susp., emočne nestabilná porucha osobnosti hraničný typ, abúzus viacerých psychoaktívnych látok, podozrenie na organické zmeny CNS. Žalobcovi boli predpísané lieky Neurol a Risperen a odporúčená hospitalizácia na psychiatrickej klinike.

79. Z prepúšťacej správy Univerzitetnej nemocnice L.Pasteura v Košiciach, I. psychiatrickej kliniky súd zistil, že žalobca bol hospitalizovaný od 20.6.2011 do 11.7.2011, prijatý pre suspenzívnu depresívnu symptomatiku, suicidiálne tendencie. Žalobca pri prijatí na hospitalizáciu uviedol, že celý život ho trápi, má depresie, všetci sa pred ním skrývajú, oni sa tešia z toho, obchádzajú ho, hlasy nepočuje, ale má také myšlienky, akoby sa rozprával sám so sebou, aj také, ktoré sa opakujú, napr. že by mal spraviť niečo sebe, aby bolo niekomu dobre, v minulosti si aj porezal ruky, má problémy so spánkom, nemôže zaspáť, budí sa v noci, má myšlienky, musí triasť hlavou, najhoršie je odvtedy, čo bol v base asi pred polrokom, má problém orientovať sa na ulici, netrafil do ubytovne, vracajú sa mu spomienky na väzbu, niekedy sa mu stalo, že išiel po ulici a mal myšlienky, že sa nesmie otočiť doľava, lebo sa stane niečo zlé. Objektívne bolo psychiatrickým vyšetrením konštatované: prítomné obsesie, paranoidné prejavy, v správaní výskyt kompulzií, nálada depresívne ladená, zvýšená intrapsychická tenzia, emočná labilita, impulzivita, iritabilita, dyssomnia, v anamnéze škodlivé užívanie viacerých psychoaktívnych látok, automutilačné prejavy suicidiálne myšlienky, osobnosť emočne nestabilná. Bolo vykonané psychologické vyšetrenie so záverom: kognitívne schopnosti intaktné, v oblasti afektivity zvýraznená psychopatológia, extrémne zvýšené psychastenické, schizoidné, depresívne a hypochondrické tendencie, dominuje impulzívne konanie, poruchy myslenia na báze paranoidného nastavenia u premorbidne zmiešanej poruchy osobnosti. Žalobca bol liečený týmito liekmi: Risperen, Oxazepam, Paretin, Guajacuran, Apaurin, Neurol. Bola mu poskytnutá psychoterapia. V správe sa konštatuje spočiatku horšia spolupráca pre tenziu a paranoiditu, vzhľadom k tomu žalobca nastavený na Risperidon, pre výrazné obsesívne myšlienky pridaný Paroxetin. Pri tejto kombinácii liekov stav postupne zlepšený, pacient pokojnejší, spolupracuje v psychoterapii a ostatných liečivých aktivitách. Prepustený v stabilizovanom stave do ambulantnej starostlivosti. Diagnostický záver: OCD, prevažne obsesívne myšlienky, zmiešaná porucha osobnosti so zvýšenými schizoidnými a paranoidnými črtami, škodlivé užívanie viacerých psychoaktívnych látok.

80. Po hospitalizácii, v mesiaci júl 2011, žalobca dva krát navštívil psychiatricku MUDr. G. W.. Boli mu predpísané lieky: Paroksetin, Oxazepam, Risperen + magnézium. Lekárka konštatovala, že práceneschopnosť žalobcu je nutná.

81. V správe z psychiatrického vyšetrenia Univerzitetnej nemocnice L.Pasteura v Košiciach zo dňa 30.7.2011 sa po objektívnej stránke uvádza, že žalobca je utiahnutý, pôsobí úzkostným dojmom, poruchy vnímania nezistené, paranoidita, vzťahovačnosť, obsesie, bez evidentných bludov, nálada úzkostná, emotívna labilita, anxieta, vystrašený, abusus alkoholu a amfetamínov - stav laboratórne neoverovaný, osobnosť senzitivná, ľahko ovplyvniteľný. Konštatovaný záver: zmiešaná porucha osobnosti s paranoidnými a schizoidnými črtami.

82. V lekárskej správe psychiatricku MUDr. G. W. z 10.8.2011 subjektívne žalobca uvádza, že je stále veľmi unavený, oťapený, nesvoj, chcel by ísť do práce, ale nevie, má stále obavy, nevie, ako bude ďalej,

má obavy. Správa z objektívneho hľadiska uvádza: odpovede krátke, máloslovné, nerozvádza, pretrváva emočná labilita s progresívnym obrazom, osciluje intrapsychická tenzia, anxieta, neistota v prejave s paranoidným nastavením, ľahko ovplyvniteľný, osobnosť emočne nestabilná, ťažšia spolupráca, pacient naliehavý na úpravu liečby, manipulatívny. Konštatovaná diagnóza: prevažne obsesívne myšlienky alebo ruminácie, zmiešaná porucha osobnosti so zvýšenými schizoidnými a paranoidnými črtami, poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok. Predpísaná farmakologická liečba: Risperol, Paretin, Oxazepam. Odporúčaná práceneschopnosť.

83. Z lekárskej správy psychiatricky MUDr. P. M., Nemocnica s poliklinikou Trebišov zo dňa 20.8.2011 súd zistil, že žalobca bol privezený rýchlou záchrannou službou, doma bol údajne agresívny, chcel ísť pracovať do Talianska, rodičia ho nechceli pustiť. Objektívne: orientovaný správne, verbálne kontakt dobrý, reč koherentná, odpovede adekvátne bez latencie, psychomotorické tempo primerané, nejaví známky požitia psychoaktívnych látok ani alkoholu, spolupracuje ochotne, bez porúch vnímania, bez suicidiálnych tendencií, bez psychotických príznakov, kľudný, podrobný. Diagnostický záver: Zmiešané a iné poruchy osobnosti. Akútnu hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení nevyžaduje.

84. Z prepúšťacej správy Univerzitetnej nemocnice L.Pasterura Košice, I. Psychiatrickej kliniky súd zistil, že žalobca bol hospitalizovaný od 5.9.2011 do 28.9.2011. Prijatý bol pre poruchu správania pri dekompenzačnej poruche osobnosti. Subjektívne uviedol, že sa nemá dobre, má depresie, úzkosti, nebaví ho život. Podľa údajov príbuzných pacient labilný, ľahko ovplyvniteľný. Z objektívneho psychiatrického vyšetrenia: pri prijatí bez psychotických príznakov, orientovaný správne, zvýšená intrapsychická tenzia, iritabilita, impulzivita, emotívna nestabilita, aktuálne bez odvykacích prejavov, bez porúch správania a bez suicidných proklamácií. Výsledky laboratórných vyšetrení boli negatívne na metamfetamín, opiáty, kokaín, U-MTD, U-PCP a U-bupren. Po úprave terapie došlo k ústupu ťažkostí, prejasneniu nálady, zmierneniu tenzie a impulzivity, žalobca absolvoval skupinové psychoterapie, zúčastňoval sa komunit a iných terapeutických aktivít, primerane sa adaptoval na kolektív, v zlepšenom stave prepustený do ambulantnej starostlivosti. Odporúčané lieky: Rispen, Paretin a Oxazepam, pod vedením ambulantného psychiatra.

85. Z lekárskeho správ psychiatricky MUDr. G. W. zo 11.10.2011 a 17.10.2011 súd zistil, že žalobca bol na kontrolnom psychiatrickom vyšetrení. Bola mu predpísaná farmakologická liečba: Paratin, Vispem, Diazepam, podporná psychoterapia, vhodná práceneschopnosť.

86. Z potvrdení o dočasnej pracovnej práceneschopnosti vystavených psychiatrami súd zistil, že žalobca bol práceneschopný od 20.6.2011 do 1.8.2011, ako aj od 5.9.2011 do 30.9.2011.

Po vzatí do druhej väzby

87. V stave, aký je zrejmý z vyššie uvedených lekárskeho správ, bol žalobca dňa 14.11.2011 zatknutý a druhý krát umiestnený do výkonu väzby.

88. V sťažnosti obhajcu žalobcu proti uzneseniu o vzatí do väzby zo dňa 24.11.2011 sa uvádza, že žalobca sa nevie riadne sám o seba postarať, je objektívne od narodenia ťažko zdravotne postihnutý, má závažné problémy najmä s duševným zdravím, pričom aj v súčasnej dobe je dlhodobo práceneschopný, čomu predchádzala ústavná liečba od 20.6.2011 do 11.7.2011 a opätovne od 5.9.2011 až do 28.9.2011. V deň vzatia do väzby sa mal dostaviť na pravidelnú lekársku kontrolu k MUDr. W., psychiatricke, ako aj na neurologické vyšetrenie k MUDr. S. s následným vyšetrením CT mozgu. Obhajca poukázal na to, že žalobca je z vyššie uvedených dôvodov stále doprevádzaný k lekárom matkou alebo niektorým z jeho blízkych rodinných príslušníkov.

89. Krátko po začatí výkonu druhej väzby, dňa 22.11.2011 Ústav na výkon väzby a na výkon trestu odňatia slobody, Floriánska 18, Košice požiadal Okresný súd v Trebišove o udelenie súhlasu na premiestnenie žalobcu do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne a to zo zdravotných dôvodov na návrh lekára v zmysle § 50 ods.1 písm. b/ zák.č.4/2001 Z.z, s tým, že premiestnenie sa uskutoční 29.11.2011. Okresný súd v Trebišove s premiestnením súhlasil. Prílohu tejto žiadosti tvorila úradná lekárska správa služobného lekára MUDr. L.

Q. zo dňa 22.11.2011, v ktorej sa uvádza, že žalobcu posielali na hospitalizáciu na základe telefonického rozhovoru s MUDr. O. z Psychiatrického oddelenia Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

90. Z prepúšťacej správy Nemocnice pre obvinených a odsúdených a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne súd zistil, že žalobca bol hospitalizovaný v nemocnici od 29.11.2011 do 6.12.2011 pre depresívny syndróm. diagnostický záver: Situačne podmienená dekompenzácia zmiešanej poruchy osobnosti. Odporúčaná liečba: Seroxat, Oxazepam, Rispen.

91. Nemocnica pre obvinených a odsúdených a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne správou zo dňa 2.12.2011 oznámila Krajskému súdu v Košiciach, že žalobca bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení nemocnice z dôvodu zhoršenia duševného stavu. V klinickom obraze sú prítomné prejavy rezultujúce zo subdekompenzácie abnormne štrukturovanej osobnosti podmienenej situačne - iritabilita (podráždenosť), impulzivita, emočná instabilita. Počas hospitalizácie neboli zistené prejavy endogénneho duševného ochorenia t.j. psychotickej poruchy, pacient je orientovaný, situáciu chápe v plnom rozsah., Prítomná je sprievodná depresívna symptomatológia.

92. Dňa 21.6.2012 Ústav na výkon väzby a na výkon trestu odňatia slobody, Floriánska 18, Košice opätovne požiadal súd o udelenie súhlasu na premiestnenie žalobcu do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne a to zo zdravotných dôvodov na návrh lekára v zmysle § 50 ods.1 písm. b/ zák.č.4/2001 Z.z, s tým, že premiestnenie sa uskutoční dňa 26.6.2012. Súd s premiestnením žalobcu súhlasil. Prílohu tejto žiadosti tvorila úradná lekárska správa služobného lekára MUDr. Y. L. zo dňa 21.6.2012, v ktorej sa uvádza, že žalobca sa vysiela na hospitalizáciu na oddelenie neurológie z dôvodu CT vyšetrenia mozgu.

93. Z lekárskej správy Nemocnice pre obvinených a odsúdených a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne, oddelenia neurológie zo dňa 3.7.2012 súd zistil, že žalobca bol na neurologickom vyšetrení od 26.6.2012 do 3.7.2012 pre záchvatovité bolesti hlavy trvajúce asi mesiac. Diagnostický záver vyšetrenia: neurologický nález bez ložiskovej symptomatológie, cefalea v.s. tenzná.

Tri roky po prepustení z druhej väzby

94. Z prepúšťacej správy Univerzitnej nemocnice L.Pasteura Košice súd zistil, že žalobca bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení od 7.10.2015 do 27.10.2015 pre akútnu dekompenzáciu psychického stavu v zmysle úzkostných prejavov, škodlivého užívania alkoholu. Subjektívne žalobca pri prijatí uviedol, že pred spaním máva záchvaty, búši mu srdce, nevie dýchať, je napätý, má strach, v poslednej dobe začal dosť piť, mal depresie. Je mu všetko jedno, nemá chuť do života, je nešťastný. Závery psychologického vyšetrenia konštatovali instabilitu, impulzivitu a depresívne ladenie. Počas hospitalizácie opakovane upravovaná antidepresívna liečba. Diagnostický záver: Úzkostná porucha bližšie neurčená, Porucha psychiky a správania, zapríčinená užívaním alkoholu, Zmiešaná a iná porucha osobnosti.

95. Vplyv väzby na duševné zdravie žalobcu a jeho osobný a rodinný život okrem vyššie uvedených lekárskejších správ potvrdila aj svedkyňa Y. A., matka žalobcu, ktorá, ako to vyplynulo z obsahu trestného spisu, bola v úzkom kontakte so žalobcom, všetko s ním prežívala. Žalobca pred výkonom väzby, ako aj potom býval v spoločnej domácnosti s ňou. Matka žalobcu vypovedala, že výkon väzby mal na jej syna veľmi silný vplyv, ktorý pretrváva až doposiaľ, pretože žalobca má neustále silnú depresiu, vraví, že nemá chuť žiť, berie lieky. Hoci problémy psychického charakteru mal žalobca aj pred vzatím do väzby - na psychiatrické vyšetrenia chodil vlastne už od detstva z dôvodu problémov s učením a nedostatočným sústredením, väzby mu veľmi jeho stav zhoršili. V súčasnosti už nie je taký, ako bol. Už sa neusmieva, často sa v noci zobúdzajú s rôznymi šokmi, je uzavretý, nie je taký komunikatívny. Syn sa predtým aktívne venoval hudbe, chodil na klavír, flautu, gitaru, absolvoval I. stupeň hudobnej školy umenia, chodil na koncerty, hral na hudobné nástroje, doma často cvičil na hudobné nástroje, pozývali ho na koncerty, vystupovať na rôzne sviatky. Má talent na kreslenie, často doma kreslil. Takisto sa venoval aj športu, chodil pravidelne na tréningy bojových umení. Mal rád kone, rád sa venoval starostlivosti o ne. Bol to veľmi živý, aktívny a nadaný človek. Po návrate z väzby sa už žiadnej zo spomínaných aktivít nevenuje.

96. Výpoveď svedkyne podporuje tvrdenia samotného žalobcu, ktorý v konaní uviedol, že pre neho sa väzbou zmenilo všetko. Vo väzbe ani po návrate domov nevedel spať, bol stále napätý, namýšľal si, že ho zabijú. Vo väzbe prišiel na to, že život je odporne hnusný. Žiadnu z matkou spomínaných aktivít už robiť nechce, už ho nič nebaví. V dôsledku väzby sa u neho začali vážnejšie problémy s alkoholom, keď vyšiel z väzby, začal alkohol kombinovať s liekmi.

97. Zhrnúc vyššie uvedené, súd uzavrel, že v danom prípade boli preukázané negatívne dopady oboch rozhodnutí o väzbe do osobnostnej sféry žalobcu - na jeho duševné zdravie. Z frekvencie a chronológie vyššie uvedených jednotlivých lekárskeho správ je zrejmé, že najexponovanejšie obdobie nastalo medzi výkonom prvej a druhej väzby, od júna do novembra 2011, v ktorom žalobca absolvoval dokonca dve dlhodobé hospitalizácie (od 20.6.2011 do 11.7.2011 a od 5.9.2011 do 28.9.2011). V stave, aký je zrejmy z vyššie uvedených lekárskeho správ, bol žalobca dňa 14.11.2011 zatknutý a druhý krát umiestnený do výkonu väzby, pričom bezprostredne po nástupe do väzby bol pre zhoršený stav premiestnený do nemocnice pre obvinených, na psychiatrické oddelenie. Problémy psychického rázu u žalobcu pretrvávajú doposiaľ, čomu nasvedčuje aj fakt, že žalobca bol od 7.10.2015 do 27.10.2015, t.j. tri roky po výkone druhej väzby hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení pre akútnu dekompenzáciu psychického stavu. Súd konštatoval, že okrem zhoršenia duševného stavu oproti stavu pred výkonom väzby došlo u žalobcu aj k zhoršeniu problémov súvisiacich s konzumom alkoholu resp. psychotropných látok. Uvedený záver potvrdzujú lekárskeho správy z obdobia pred výkonom prvej väzby, ktoré uvedený problém nespomínajú, ako aj znalecký posudok, vypracovaný počas výkonu prvej väzby č.179/2010 znalcami MUDr. Š. X. a MUDr. G. P. O. z odboru Zdravotníctva, farmácie, odvetvia Psychiatrie zo dňa 20.10.2010, podľa ktorého konzum alkoholu u žalobcu v danom čase nemal charakter chorobného návyku či závislosti.

Príčinná súvislosť medzi rozhodnutiami o väzbe a následkami - nemajetkovou ujmom

98. Čo sa týka tretieho predpokladu pre záver o zodpovednosti štátu, súd je toho názoru, že vyššie uvedené následky sú v príčinnej súvislosti s oboma rozhodnutiami o väzbe. Vzťah medzi príčinou (rozhodnutím o väzbe) a následkami je jednoznačne priamy a bezprostredný; nebyť rozhodnutí o väzbe, tieto následky by nenastali.

99. Žalovaný v tejto súvislosti argumentoval, že voči žalobcovi bolo začaté trestné stíhanie pre tri skutky, pričom zo spáchania jedného z nich bol uznaný vinným a to rozsudkom Okresného súdu Trebišova č.k. 5T 195/2011-388 zo dňa 10.6.2014, na tom skutkovom základe, že dňa 7.9.2010 sa dopustil prečinu výtržníctva, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorý bol podmienčne odložený so skúšobnou dobou 1 rok. Podľa názoru žalovaného je preto nemožné ustáliť príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a väzbou žalobcu, keďže nemajetková ujma mohla vzniknúť aj v dôsledku trestného stíhania za skutok, za ktorý bol žalobca právoplatne odsúdený.

100. Súd sa s argumentáciou žalovaného nestotožnil. Ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, trestné stíhanie pre skutok, za ktorý bol žalobca odsúdený, sa začalo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trebišove uznesením ČVS:ORP-1014/SB-2011-TV zo dňa 30.8.2011, teda v čase, kedy už žalobca vykonal prvú väzbu a v čase, kedy bol jeho psychický stav už takmer celý predchádzajúci rok zjavne dekompenzovaný. Uvedenému záveru nasvedčuje množstvo lekárskeho správ z obdobia od októbra 2010 do augusta 2011, vrátane jednej hospitalizácie na psychiatrickej klinike (od 20.6.2011 do 11.7.2011).

101. Je prirodzené, že začatie ďalšieho trestného stíhania pre obvinenie zo spáchania ďalšieho skutku predstavuje ďalšiu negatívnu záťaž pre psychiku človeka. Otázkou však je, či za takej situácie, aká bola v predmetnom prípade t.j. keď jediným negatívnym dopadom je dopad na psychické zdravie, je vôbec reálne možné rozlíšiť, resp. oddeliť negatívne dopady, plynúce z viacerých súbežne prebiehajúcich zásahov do osobnostnej sféry.

Súd je toho názoru, že za takejto situácie nie je možné rozlíšiť resp. vyčleniť, či len v dôsledku výkonu väzby alebo len v dôsledku začatia trestného stíhania v inej veci alebo či súbežne a kumulatívne

v dôsledku oboch týchto titulov a v akom rozsahu alebo intenzite došlo k negatívnemu zásahu do psychického zdravia.

To, že to nie je možné rozlíšiť, resp. špecifikovať, však nemôže viesť k záveru, že ak bol niekto nezákonne vzatý do väzby a zároveň bolo voči nemu v inej veci súbežne začaté trestné stíhanie, tak to automaticky vylučuje zodpovednosť štátu za nemajetkovú ujmu, spôsobenú nezákonným rozhodnutím o väzbe, ktorá ujma tu skutočne vznikla. Rovnaký dôsledok by totiž potom platil aj naopak, vo vzťahu k ďalšiemu typu zodpovednosti štátu za škodu - v dôsledku nezákonného trestného stíhania (nezákonného rozhodnutia). Prijatie argumentácie žalovaného by viedlo k absurdnému a neprijateľnému záveru, podľa ktorého by súd zamietol žalobu aj v konaní o náhradu škody uplatnenej titulom nezákonnej väzby, ako aj žalobu v konaní o náhradu škody uplatnenej titulom nezákonného trestného stíhania len preto, že nie je možné ustáliť príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a väzbou žalobcu, keďže nemajetková ujma mohla vzniknúť aj v dôsledku trestného stíhania a naopak, že nie je možné ustáliť príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a nezákonným trestným stíhaním žalobcu, keďže nemajetková ujma mohla vzniknúť aj v dôsledku výkonu väzby.

Súd na viac v tejto súvislosti prízvukuje, že je prirodzené a vysoko pravdepodobné, že inak bude znášané trestné stíhanie za skutok, o ktorom páchatel vie, že sa ho dopustil (žalobca bol napokon aj právoplatne uznaný vinným) a inak bude zrejme znášať trestné stíhanie a výkon väzby za skutok, ktorý nespáchal (bol nevinný).

102. Pokiaľ žalovaný namietal, že z podania žalobcu zo dňa 28.9.2011, ktoré tvorilo obsah trestného spisu sp.zn. 5T 195/2011 je zrejme, že väzba a trestné stíhanie nemohli mať vplyv na psychické zdravie žalobcu z dôvodu, že sám žalobca v podaní popisoval, že sa v dňoch 26.8. a 27.8.2011 zdržiaval mimo bytu, v ktorom býval, nachádzal sa v obci Slanské Nové Mesto, odkiaľ chcel vycestovať do Talianska, resp. sa nachádzal v Malom a Veľkom Kamenci na stanovačke a na zábave súd uvádza:

Žalovaným uvedené skutočnosti sú jednak vytrhnuté z celkového kontextu tohto podania žalobcu a jednak, nie sú spôsobilé vyvrátiť dôkaznú situáciu, jednoznačne svedčiacu o tom, že aj v danom čase bol žalobca psychicky dekompenzovaný.

Predmetným podaním zo dňa 28.9.2011 žalobca podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS:ORP-1014/SB-2011-TV zo dňa 30.8.2011 za skutok, ktorý mal spáchať dňa 28.8.2011 spoločne s T. W., ktorý skutok bol právne kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla. Žalobca v sťažnosti popisuje svoj psychický stav po prepustení z ústavnej psychiatrickej liečby v júli 2011, kedy pravidelne navštevoval psychiatrickú ambulanciu a pokračoval v domácej liečbe. O pravdivosti jeho tvrdení svedčia aj súdom vyššie uvedené lekárske správy z júla a augusta 2011. Žalobca opisuje, že od 14.8.2011 sa na neho opätovne nakontakoval T. W., ktorý na neho neustále vyvíjal tlak, zneužíval jeho labilný psychický stav a naivitu a kupoval mu alkohol. Dňa 20.8.2011 (t.j. 8 dní pred skutkom, z ktorého bol obvinený) jeho mama musela zavolať záchrannú službu, ktorá ho odviezla na vyšetrenie; o tom svedčí správa z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 20.8.2011. Dňa 27.8.2011 ho T. W.Ó. prehovoril, aby s ním šiel stanovať za obec Veľký Kamenec a volal ho tiež do Talianska. Súd prízvukuje, že trestné stíhanie za skutok, ktorého sa mal žalobca dopustiť dňa 28.8.2011, sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Trebišov č.k. 5T 195/2011-388 zo dňa 10.6.2014, z dôvodu, že nebolo preukázané, že by žalobca tento skutok spáchal.

Zhrnúc vyššie uvedené, to, že žalobca sa v uvedenom podaní vyjadroval k skutku, z ktorého bol obvinený a v tejto súvislosti popisoval, že sa v dňoch 26.8. a 27.8.2011 zdržiaval mimo bytu, nemôže viesť k záveru, že výkon väzby a trestné stíhanie nemali vplyv na jeho psychické zdravie. Naopak, psychický stav žalobcu v danom čase bol objektivizovaný lekáskymi správami z júla a augusta 2011, v zmysle ktorých u žalobcu pretrvávala emočná labilita s progresívnym obrazom, oscilovala intrapsychická tenzia, neistota v prejave s paranoidným nastavením, ľahká ovplyvniteľnosť, emočná instabilita, obsesívne myšlienky; konštatovaná bola zmiešaná porucha osobnosti so zvýšenými schizoidnými a paranoidnými črtami.

103. Nemajetkovú ujmu, ktorú žalobca utrpel, nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadostučinenia vo forme finančnej náhrady; žalobcovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia sa.

104. Súd má za to, že v demokratickom a právnom štáte je neprípustné, aby nebolo priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy osobe, voči ktorej sa viedlo trestné stíhanie, v rámci ktorého došlo výkonom väzby k pozbaveniu jej osobnej slobody, takáto osoba bola vystavená procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní ako osoba podozrivá, obvinená a následne obžalovaná z trestného činu, ako aj stresu, úzkosti, frustrácii a neistote, ak sa trestné stíhanie sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom z dôvodu, že dotknutá osoba skutok nespáchala.

105. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Výška nemajetkovej ujmy by mala korešpondovať so životnou úrovňou obyvateľstva, ako aj s čiastkami, ktoré sú v tom ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy (názor vyslovený Európskym súdom pre ľudské práva).

106. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie vysporiadať sa s otázkou, či nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, uplatnený (aj súdom priznaný) v celkovej výške 15.600 EUR bol priznaný za negatívne dôsledky oboch rozhodnutí o väzbe a ak áno, za ktorú väzbu a v akej sume. Súd už vyššie uviedol, že nemajetková ujma vznikla v dôsledku oboch rozhodnutí o väzbe. Čo sa týka samotnej výšky náhrady, po vyhodnotení všetkých dôkazov a okolností tohto prípadu súd konštatoval, že celková suma 15.600 EUR spolu za negatívne dôsledky oboch rozhodnutí o väzbe je primeraná a predstavuje optimálne a účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu do práv žalobcu.

107. Je však ťažké kvantifikovať, aký je podiel následkov a teda, rozsah a intenzita nemajetkovej ujmy zvlášť vo vzťahu k prvej väzbe a zvlášť vo vzťahu k druhej väzbe a to napriek tomu, že prvá väzba trvala „len“ 45 dní a druhá väzba takmer jeden rok. Je totiž zrejmé, že k rapídneho zhoršeniu psychického stavu žalobcu došlo v období po vykonaní prvej väzby do začatia výkonu druhej väzby. Druhá väzba prirodzene len umocnila resp. „stabilizovala“ už existujúci negatívny psychický stav žalobcu. Súd je toho názoru, že vzhľadom na jediný následok (psychické zdravie) a skutočnosť, že išlo o dve väzby v jednej (tej istej) trestnej veci, je potrebné tento následok zásahu vnímať komplexne, s tým, že pre poškodeného žalobcu je podstatná celková suma priznaného odškodnenia.

108. V záujme vyhovenia požiadavke odvolacieho súdu však žalobca upresnil, že titulom prvej väzby si uplatňuje nárok na 7.800 EUR a titulom druhej väzby taktiež nárok na 7.800 EUR, čomu súd vyhovel. V konaní nebolo sporné a žalovaným namietané, že uplatňovaná náhrada je v súlade s limitom stanoveným v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

109. Žalobca si okrem istiny uplatnil aj úroky z omeškania zo sumy 15.600 EUR vo výške 5,05 % ročne počnúc od 23.4.2015 až do zaplatenia.

110. Podľa ust. § 16 ods.4 zákona č.514/2003 Z.z., ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

111. Podľa ustanovenia § 517 ods.1 veta prvá, odsek 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

112. Podľa ustanovenia § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

113. Omeškanie sa odvíja od splatnosti dlhu. Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z. je pri určovaní splatnosti náhrady škody potrebné vychádzať z ust. § 16 ods.4, podľa ktorého

lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. V konaní nebolo sporné, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 20.10.2014 a žalovaný listom zo dňa 22.4.2015 žalobcovi oznámil, že jeho nárok neuznáva. Žalovaný sa tak dostal do omeškania dňom, nasledujúcim po oznámení, že nárok žalobcu nebude uspokojený, t.j. dňa 23.4.2015.

114. Výšku úrokov z omeškania súd určil podľa vyššie cit.ust. § 3 nar.vlády SR č.87/1995 Z.z., v znení účinnom od 1.2.2013. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola vo výške 0,05 % ročne; po zvýšení o 5 perc.bodov výška úrokov z omeškania činí 5,05 % ročne.

115. Zhrnúc vyššie uvedené, súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania z priznanej istiny počnúc od 23.4.2015 až do zaplatenia.

116. Súd zároveň konanie v časti o zaplatenie sumy 204 EUR s prísl., uplatnenej titulom náhrady vecnej škody zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti, v súlade s ust. § 145 ods.2 v spojení s ust. § 146 zákona č.160/2015 Z.z. o Civilnom procesnom poriadku (ďalej len „CSP“).

117. Podľa ust. § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

118. Podľa ust. § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

119. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 ods.1 CSP. Žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy spolu vo výške 16.860 EUR. Úspech mal v časti o zaplatenie sumy 15.600 EUR titulom nemajetkovej ujmy, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 92,50 %. Neúspech mal v časti o zaplatenie sumy 1.260 EUR (140 EUR späťvzatie žaloby - procesné zavinenie žalobcu + 916 EUR zamietnutá žaloba + 204 EUR späťvzatie žaloby), čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 7,50 %. Pomer úspechu a neúspechu preto činí 85 %. Súd preto žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 85 %.

120. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá. (§ 48 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku).